Anul III. — Nrul 13-14 — Prețul unui exemplar 4 Lei. — Timișoara, 24-31 Martie 1929

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. A. C. CUZA

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Iugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

Director-proprietar:
ALEXANDRU ȚIERANU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA I., Str. M. Eminescu Nr. 5.
Redacția pentru jud. Severin: D. Asandi redactor Lugoj.

GRIGORIE

Cu îndurarea lui Dumnezeu episcop ortodox al eparhiei române a Aradului, Ienopolei și Hălmagiului, precum și al părților anexate din Bănatul-Timișan.

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparhia Aradului, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierească.

„Iar lui Dumnezeu mulțămită, care ne-a dat nouă biruința prin Domnul nostru Isus Hristos". (I. Cor. 15 v. 57.)

Iubiții Mei Fii Duhovnicești,

Moartea, chiar când este încununată de glorie, tot moarte este și pricinuește nenumărate lacrămi. Dar nu este astăzi locul și timpul să grăim prea mult despre moarte, căci Ziua Invierii Domnului este înfrângerea morții.

De această înfrângere se bucură Sfântul Apostol Pavel când ice Corintenilor, cari nu credeau înviere: „Iar lui Dumnezeu mulțumită, care ne-a dat nouă biruința prin Domnul nostru Isus Hristos".

In adevăr și astăzi avem pe deplin o parte dreptul să ne bucurăm că lumea crede în Invierea Domnului și admite învierea morților, dar mulți se poartă ca și cum nu ar mai crede în nimic. Când Evreii au ieșit din robia Egiptenilor, un stâlp de nor le arăta calea, căci altcum soarele orbitor al Arabiei le făcea calea imposibilă. Aceeași Everi, față cu surprizele întunerecului cutropitor al deșertului, erau călăuziți noaptea cu stâlp de foc. (Exod 13 v. 20).

Și noi, Românii, înaintăm spre Canaanul Ceresc. O lumină prea isbitoare nu ne oprește pe loc în calea noastră și nici noaptea întunecoasă nu ne face să rătăcim drumul. Curaj ne trebuește iar nu desnădejde și vom vedea licărirea unui foc sfânt, care să ne încălzească inimile și să ni le împreune pe toată suprafața pământului românesc. Căci se împreunează și se contopesc văile, dealurile și munții; milioanele și miliardele de firicele de iarbă, precum și lanurile de grâu în timpul creșterii lor! De ce dar să nu ne înfrățim și să nu ne bucurăm și noi, mai ales azi, când ar trebui să mulțumim lui Dumnezeu, care ne-a dat biruința prin Iisus Hristos, cu moartea pe moarte călcând?

Glasul meu se îndreptează către tine creștine, care poate ești un Simeon Cirineanul! Iți zic cu Sf. Grigorie de Nazianz: primește crucea ce ți se dă și urmează lui Hristos. Căci dacă nu faci așa, nu poți avea adevărată bucurie la Invierea Domnului! Îți cere biserica, statul sau comuna o sarcină, tu creștine să nu o socotești prea mare, căci fără de sarcini nu există adevărată bucurie.

Dacă simțămintele tale sunt ca ale lui Iosif cel cu bun chip, care de pe lemn a luat trupul Domnului, bucură-te că poți împărtăși cu acel Iosif cinstirea Domnului. Dacă ești ca Maria Magdalena sau ca cealaltă Marie, să vesteșți des de dimineață că Domnul a înviat, căci și azi sunt mulți zăbavnici cu inima a crede toate cele în legătură cu Invierea Domnului. Dacă ești ca Petru și Ioan, atunci aduți aminte că inima lor ardea când Domnul le grăia lor pe cale! Să ardă deci și inima ta creștine, căci Invierea Domnului este și învierea ta. Ascultă ceeace zice Sf. Apostol Pavel: „De credem că Iisus a murit și a înviat, așa și Dumnezeu pe cei adormiți întru Iisus aduce-i-va împreună cu El" (I. Tes. 4 v. 14).

Mă întrebi creștine este oare vreo legătură între învierea ta și între Invierea Domnului?

Este o legătură, căci Mântuitorul prin învierea Sa ne-a încredințat că și noi, fiecare dintre noi, vom învia!

Mintea ne spune că prin legea inrudirii, noi am moștenit odată cu sângele unui model începător (tip inițial) o anumită bogăție morală și materială sau o mizerie în această privință. Este știut că împărtășim altora bunurile moștenite sau pe cari le creem noi. Actele, pildele, cuvintele noastre se răspândesc în lume și rămân prin negura vremurilor. Virtutea își face cale în fața păcatului; știința, virtutea, eroismul, operele de artă, cugetările adânci nu pot avea aceeaș soartă cu păcatele sufletelor negre.

Omul cu inima nobilă poartă amintirea faptelor bune ce i-s'au făcut și le răsplătește după putință. Dar dacă nu este înviere, atunci visitele, scrisorile de recunoștință, invitările nu ar avea nici un rost. Dorințele, nădejdile, și luptele noastre există în inimi, dar nu pentru a pieri în sicriu, ci pentru altceva. Și Domnul ne spune că toate sforțările și sbuciumările vieții le facem pentru viața ce va să vie, le facem pentru învierea noastră, asigurată prin Invierea Lui.

Dar, iubite creștine, ca să te poți bucura de această înviere, iată ce trebue să faci. Trebue să-ți aduci cât mai des aminte că ești făcut pentru vecinicie, pe care o dobândești spre bine dacă jertfești ceeace este vremelnic în ființa ta. Să stingi deci torța patimilor și în fiecare clipă să trăești pentru vecinicie, dar nu pentru o vecinicie nehotărâtă, ci pentru vecinicia sufletului tău. Să începi și tu cu jertfa pe care ne-a arătat-o Hristos. Prin cruce să începi și tu, dacă voești a fi după chipul ceresc al Mântuitorului.

Să iai aminte, iubite creștine, că fără de jertfă ești mai puțin decât o floare. Floarea veștejită cel puțin a răspândit plăcuta ei mireazmă până când era cu petalele deschise, dar tu, ce ești oare creștine dacă n'ai jertfit?

Sunt doar a Vă întreba pe toți, iubiții mei, ce ați jertfit din timpul și banul vostru, din plăcerea, sănătatea și odihna voastră pentruca să fie mai mult bine și mai multă fericire în lume? Poate că nu toți veți da răspunsul potrivit la această întrebare, iar eu zic că fără jertfă nici nu este adevărată fericire. Nu de mult, un armator foarte bogat din Anglia, cu numele Carol Boot, și-a dat silința să aline viața nenorociților locuitori din cartierele mărginașe ale orașului Londra. Luni întregi a dormit alături de cei săraci în azilele nenorociților spre a ajuta pe muncitori. La noi, în București un bun creștin, d-l Stănescu a dat o mare parte din averea sa pentru ajutorarea studenților săraci.

Iubiții Mei! Să jertfim deci și noi din averea, din munca și timpul nostru pentru binele tuturora! Să ne înfrățim la jertfă, iar nu la nemulțumiri. Să înlăturăm din inimile noastre șerpii veninoși ai păcatelor de tot soiul și să jertfim. Căci fără de jertfe nu vom putea înlătura mizeria din lume și nu vom putea satisface trebuințele arzătoare ale sufletelor noastre. Avem nevoe de ridicarea unei catedrale măreție la centrul Episcopiei noastre, de case culturale, de biblioteci, de case parohiale și câte alte trebuinți cari nu mai suferă amânare.

Aducând jertfele trebuitoare, vom face dovadă că avem o viață cu Dumnezeu. Vom dovedi că nu atârnă decât de cele netrecătoare. Să fim deci gata a dărâma zidul falș al falsei naostre fericiri construită pe ideea greșită că am putea trăi și fără de alții.

Fericirea noastră ca neam, ca Biserică dreptmăritoare, ca viitor strălucit, atârnă de jertfele pe care suntem datori a le aduce pe altarul Sfânt al Românismului. Necazurile și suferințele noastre sunt o picătură de apă a mării față de durerile Celui Ce pre Cruce s'a răstignit pentru mântuirea noastră. Deci în ziua Invierii să uităm acele necazuri și să dăm lui Dumnezeu mulțumită, care ne-a dat nouă biruința prin Domnul nostru Iisus Hristos. Mulțumesc și Eu lui Dumnezeu că vă pot zice tuturor:

„Hristos a Inviat"

al vostru al tuturor de tot binele voitor

† Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcopul Aradului

După zece ani

După zece ani de stăpânire românească ni se impune datoria, să trecem prin revistă activitatea noastră pe teren administrativ, și să ne punem întrebarea: ne-am făcut oare datoria, fără pregetare și întârziere, față de interesele generale ale neamului?

In văzul acestei probleme se desprine o constatare foarte dureroasă, când disecăm administrația orașelor și cea a satelor noastre, cristalizându-se în noi convingerea că, **pentru comunele rurale aproape nu s'a făcut nimica**, concentrându-se toată activitatea administrativă la orașe, înstrăinate, măcar în Transilvania, — deși nici situația din Vechiul Regat nu este cu mult mai favorabilă.

Administrația română din Transilvania și-a făcut un titlu de glorie, ca să mențină nivelul

(Continuarea pe pag. II-a)

Contribuții

la demascarea ființiei și secretelor Franc-masoneriei

de: **Romulus Damian**

(Continuare)

Câte odată noviciul e dus și într'o cameră subterană, unde vede simulând în lanțuri grele confrați condamnați la moarte pentru greșeli față de interesele oculte a Franc-masoneriei. Să zice că azi nu mai există astfel de camere. **Noi nu credem, dimpotrivă cerem descoperirea lor și demascarea pentrucă oricine să se poată și mai bine convinge asupra planurilor criminale a franc-masonilor față de semenii lor, creștinii adevărați.**

Nu fac nici un fel de comentar acestor proceduri față de noviciu, **toate în slujbă diavolească și în cea mai vădită contrazicere cu nobilele învățături a lui Hristos,** deoarece ele însăși imprimă, oricui, scârbă și revoltă.

In sfârșit noviciul e condus în fața ușei lojei, între „naș" și primul Superior, unde începe un „dialog" între Măestrul de Scaun, primul Superior și Naș. Acesta din urmă vorbind cu primul, prin secundul, întru cât nu e chemat a vorbi cu Măestrul de Scaun.

In general primirea e condiționată de: 1. Jurământ, 2. Catechisare, 3. Băutură de sânge, 4. Explicarea semnelor și 5. Călătoriile (drumurile de făcut) după cuvântul pierdut al Măestrului.

Unii măestri primesc pe noviciu în lojă trebuind să treacă, dela ușă până la el, prin arcul format din spadele încrucișite a tuturor membrilor, zicând: „Lăsați pe acest profan să treacă prin bolta de fier **dela apus la răsărit,** spre a putea căuta lumina. „Dupăce apoi a trecut, condus, măestrul zice: „Mi-e milă de acest profan? Confraților, lăsați-l să vadă lumina! La ordinul acesta i să desleagă ochii și atunci noviciul să vede în mijlocul confraților ,cu spadele îndreptate asupra capului său și în fața pieptului său. Această procedură înseamnă: „Vai, de cel ce să revolte contra planurilor și învățăturilor noastre, căci el nu scapă de judecata noastră".

Abia dupăce noviciul e deslegat de ochii vede interiorul lojei, care a fost deschisă deja din punct de vedere „ritual franc-masonic" înaintea intrării sale. Aceasta să face punând următoarele întrebări Măestrul de Scaun primului Superior, în fața confraților întruniți:

„Care e cea dintâi datorie a franc-masonului?"

Răspuns: „A se convinge dacă loja e acoperită!" (adică să nu poată fi spionată).

Care e a doua datorie?"

Răspuns: „A se convinge dacă toți confrații sunt în ordine!" (adică dacă nici unul dintre ei nu intenționează a divulga ceva, și dacă toți sunt bine spionați reciproc).

„Tu ești franc-mason?"

Răspuns: „Confrații mei mă recunosc de atare".

Loja astfel deschisă „ritual" poate deacum comunica lumina, pe care o caută noviciul. Despre această comunicare de „lumină", cunoscutul scriitor Gaedicke ne spune: „Cui sunt adresate cuvintele: „Dați-i lumină!" aceluia i să permite a să inițiia în tainele spurcate a Franc-masoneriei". De aci isvorăște limbajul franc-masonilor asupra noviciului, zicându-se: „A primit lumina acolo și acolo".

Intrarea și toate examinările făcându-se după o batere de trei ori, vor să simbolizeze cuvintele din Biblie: „Căutați și veți găsi; bățeți și vi se ve deschide" (Matei 7, 5).

Jurământul pe care noviciul trebue să-l depună e următorul:

„Jur în fața marelui arhitect al Universului, care e Dumnezeu, de a nu descoperi nimic din secretele masonice și a Franc-masoneriei, direct sau indirect, de a nu trăda nimic din ființa sa, nici cu vorba nici cu scrisul, nimic din semne, din gesturi sau alte caractere secrete, și în caz de infracțiune mă supun pedepsei să mi se ardă buzele cu un fier roșu, să mi se taie mâna, să mi se smulgă limba, să mi se taie grumazii și să mi se spânzure corpul în una din lojele fraților franc-masoni, în vremea primirei și „PRELUCRĂRII" unui nou frate, servind de rușine necredința mea și de spaimă celorlalți. Corpul meu să fie apoi ars, și cenușa vânturată în aer, pentruca să nu rămână nicio urmă de amintire de trădarea mea. Așa să-mi ajute Dumnezeu și sfânta Sa Evanghelie".

In ultimul timp, potrivit cu ordinele din Paris și din New-York, cuvântul: „Dumnezeu" a fost șters și înlocuit cu: „Principele creator", — adică: „Impăratul neîncoronat al Universului", sub care să înțelege locțiitorul lui IEHOVA, adică **Patriarhul jidanilor.**

Jurământul ce să depune azi în lojele din America e și mai îngrozitor prin faptul că juratul consimte să fie **spintecat în do-**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(Continuare de pe pagina I-a)

adimnistrației la orașe, neglijând — de multe ori în mod păcătos — situația satelor noastre.

Urmarea a fost că, în loc să se observe o revelație sufletească a țărănimei, se semnalează o neîndestulire și mâhnire dureroasă, care predispoziție sufletească s'a agravat, cu cât țărănimea ajunsesă mai mult în contact cu intelectualii noștrii, manifestându-se acest contact în cea mai rușinoasă propaagndă politică. Datorită acestei împrejurări neprielnice, luptele fratricide de partid au sămănat ură, vrajbă și pizmă în sufletul dornic de ceva mai bun și mai frumos al sătenilor. Și în loc să se înțeleagă ei între ei, în tr'o colaborare armonioasă pentru binele lor propriu, s'au molipsit de spiritul demoralizător al politicei. Infiltrându-se în inima lor o desiluzie și o neîncredere față de cărturarii dela orașe. **Astfel s'a deschis — pe neobservate — o prăpastie între oraș și între sat. O prăpastie, care subminează temelia socială, periclitând chiar și existența statului. Deoarece toate mișcările subversive, necunoscute și nebănuite de săteni, — puse la cale sistematic de către dușmanii ideii naționale, și-au bazat toate acțiunile distrugătoare pe divirgența între sat și oraș, pe neînțelegerile între săteni și orășeni.** Astfel a isbutit și **bolșevismul** în Rusia, ațâțând țărănimea rusă împotriva intelectualilor, de origine rusească.

Și cum toate minoritățile din Țară și-au strâns rândurile, **organizând cel mai perfect acord între țărănime și cărturari,** — asigurând o colaborare economică, culturală și politică pe deplin armonică, — noi românii, pierzând acest contact firesc, intrăm în luptă cu rânduri slăbite și puteri divizate.

Pentru a ilustra această dureroasă stare, ne provocăm la situația comunei **Comloșul-bănățean,** cel mai fruntaș sat, cu care ne mândream încă în timp de pace, unde azi se obsearvă o inevitabilă decadență.

Ura și vrajba a intrat în rândurile țăranilor, dând naștere — mai anii trecuți — unor lupte rușinoase între două coruri, cari hărțueli nu s'au oprit nici în fața altarului, — provocând scandaluri și sacrilege, — în prezența preoților neputincioși, — **până când nu a intervenit jandarmeria, gonind răsvrătiții din biserică, spre rușinea satului întreg,** și a droaiele de **intelectuali,** eșiți — zeci de ani — din rândurile superbe acestor țărani — odinioară cuminți și mândri.

Și aceste lupte politice s'au resfrânt și asupra administrației locale. Urmarea este că, comuna a decăzut economicește și moralicește. Inrădăcinându-se un spirit îmbâcsit de necinste, reauacredință și abuz, care s'a manifestat la toate cotiturile administrației locale. Astfel d. e. la procurarea armăsarilor, a verilor și a biciilor s'au opus aderenții partidului — întâmplător — la putere, având în vedere că, și ei aveau animale de prăsilă, însă mai slabe, necorespunzătoare. **Și în loc că, oficiul sanitar veterinar, pretura și prefectura se intervină în interesul comunei, s'a sprijinit nepotismul și protecționismul politic.**

Roadele acestei proceduri ignorante se resimt deja azi, deoarece **Comloșul-bănățean** numai poate concura — cât privește creșterea animalelor, — cu satele șvăbești, unde asemenea chestiuni de interes obștesc nu sunt supuse influențelor de partid.

Urmarea firească este că, animalele nemților sânt pretutindeni apreciate, formând marfa căutată pe piețele interne și externe, pe când românii — **cândva vestiți crescători,** — au rămas de rușinea lumei, Căci, dacă Comloșul a ajuns în acest hal, ne putem închipui debandada din restul județului.

Dar aceasta este numai o lature a situației. Au obvenit și alte neajunsuri.

După moartea **ducesei de San-Marco,** care avusese moșia ei în hotarul comunei și conacul — în mijlocul unui parc admirabil, cum rar se află în toată Țara, — înconjurat de o sumedenie de edificii, — Primăria a vroit să cumpere, dela moștenitorii ducesei, conacul, toate edificiile și parcul — pentru grădina publică, — fiind așezat în mijlocul comunei. **Iară în conac și în celelalte edificii s'ar fi instalat pretura, judecătoria, nou înființate, casa națională, biblioteca, casinoul și un liceu,** pretins și visat de toată populația. Deși comuna nu dispune de edificii necesare, — **Prefectura și ministerul nu au aprobat** (la insistența politicianilor) contractul de cumpărare, și parcul, cu toate edificiile lăsământare, au fost vindute particularilor.

Azi parcul este arat și transformat în intravilane, iară în comună s'a încuibărit jalea și desnădejdea, că s'a înfrânt ambiția mândră a comloșanului, care vroia să ridice comuna la rangul unui orășel, cum este Jimbolia și Sânnicolaul-mare.

Și această indolență, reavoință, și — de multeori — incorectitudine a (!) intelectualilor s'a resfrânt asupra acestui popor deștept, molipsind și pătura țărănească cu cangrena imoralității.

Și ca pupăză pe colac, s'a năpustit asupra noastră și o întreprindere bancară, care a despuiat comuna — în mod criminal — cu 7 milioane Lei. Astfel cifra pierderilor noastre — pe lângă acasta sumă — se urcă la încă vre-o 10—14 milioane, în urma faptului că, nu s'a admis contractul, contemplat referitor la lăsământul San-Marco.

Dar această pierdere de 20 milioane Lei se va majora cu — încă — 10 milioane, când statul ne va constrânge, să clădim edificii necesare pentru pretură, judecătorie, percepție, jandarmerie, liceu, casa națională.

Iată esplicația sărăcirei noastre, a românilor. Minoritarii se bucură de protecția chiar și a Ligei Națiunilor. Ei se întăresc economicește, se consolidează, se organizează. Noi ne pândim cu cuțitele în mână.

Iată esplicația sistemului de un copil, înrădăcinat înspăimântător la țărănimea din județul Timiș-Torontal. **Azi numai găsești copii în Comloș.** Mortalitatea crește și fantoma depopularizării ne amenință pe la toate cotiturile.

Nimenea nu se interesează de spiritul desnădejduit al țăranului, și nimenea nu-i atrage atențiunea asupra însemnătății sociale a **familiei.**

Copii de 16—18 ani se căsătoresc, pentru a divorța după câteva luni. **In Comloș tot a doua femeie este divorțată și stearpă.** Vă dați seama, domnilor dela orașe, ce înseamnă aceasta?

Un Comloșan.

Spre o sărbătoarea mare a Banatului

S'a scurs aproape un secol, decând profesorul lui Bălcescu, învățătorul bănățean Eftimie Murgu întemeia cea dintâi catedră de filosofie românească la „Academia Mihăileană“ din Iași și aproape tot atât decând acelaș revoluționar bănățean fu expulzat din București pentru propovăduirea principiului exproprierii latifundiilor în favoarea țăranilor români, Și cam tot atâta este, de când acest suflet mare de român conspira la **Brașău** dinpreună cu Balș, Negruzzi, Iacob și Vasile Alexandri, la „desfințarea boerescului“ la „slobozenie“ și la unirea românilor.

In primăvara anulu acesta se încheie 81 de ani, decând marele nostru înaintaș Eftimie Murgu întruni pe bănățeni în marea adunare poporală de „Câmpia Libertății“ dela Lugoj, pentru afirmarea principiului de: **libertate politică și națională,** demonstrând aci și unitatea sufletească a bănățenilor față de intrigile Vienei prin creiarea Voivodinei sârbești.

E timp îndelungat, decând Eftimie Murgu dinpreună cu prietenul său **Domaschin Bojincă** ne-au lăsat nouă bănățenilor un testament politic, al cărui fir roșu îl vedem tras departe de către urmașii săi **Mocioni și Babeș** cari în ziarul lor „Albina“ No. 46 din 1870, care apărea la Budapesta glăsuiau astfel: **„așteptăm ca România să devină un soare ale cărui raze să încălzească și să lumineze pe toți Românii de prin țările vecine. Cu acest chip politica României în viitor să se înalțe spre a ajunge indentificarea cu o politică a românismului... Tot ce ni s'ar pune în contră, dela palat la ultimul primariu de comună, inclusive, trebue izbit fără crutare.**

Afirmându-se cu o astfel de energie și demnitate națională, înaintașii noștri ne pregăteau calea spre România-aMare, de astăzi.

Și ziua mare a sosit, zi de bucurie, zi de întristare, Anul 1919.

Anul acesta se împlinesc 10 ani dela marea adunare de protestare a bănățenilor de pe „Câmpia Libertății“ dela Lugoj pentru integritatea Banatului.

Anul acesta se împlinesc 10 ani, decând o parte a Banatului s'a unit cu Patria Mamă.

Anul acesta se împlinesc 10 ani, decând temerile lui Murgu adeverindu-se, o parte a Banatului a ajuns sub stăpânirea sârbească.

Bănățenii preaslăvesc măreția unirei, dar înainte de a merge la serbările dela Alba-Iulia, vor face pelerinaj la desvelirea monumentului lui Eftimie Murgu, în Almăjului său natal, unde corurile și fanfarele își vor îndolia drapelele, iar bărbații își vor cerni sufletele.

Serbarea mare a Banatului se apropie. Bănățeni pregătiți-vă de pelerinaj.

I. Conciatu
Președ. Comitetului pentru organizarea serbărilor.

Rugăm

Achitați abonamentul!

Dela corespondentu nostru din Vie

Viena 16. — Azi seara la o le 8 a avut loc în „Konzerth serata de Pian a d-nei Aur Cioncu—Pipos distinsa noa pianistă și profesoară a Con vatorului din București. Zia Vienceze aduc o molțime de gii binemeritate distinsei noa compatriote.

Viena 16. — Ziarele din lo litate anunță amânarea desb rilor chestiei optanților ce tre ia să aibă loc la 15 l. c. la Vi pentru finea lui Aprilie a. c.

Viena 17. — Ziarul „Ne Wiener-Jurnal cu data de 17 anunță următoarele: **Turbură din Spania. Arestarea a 80 pr sori univ.** Ziarul „Quotidien“ nunță din Madrid că manifes țiile Studențești continuă. R mul a arestat până'n prez peste 80 profesori univ. In B celona studenții au manifes sgomotos înaintea univ., iar Madrid au manifestat ostil c tra lui Primo de Rivera. A seară Regele Alfons a semnat cretul de pedepsire al mani tanților. Universitatea din M drid va fi închisă până în O **1920.** Studenții pierd matricol Rectorul, Decanii și Profes universiari din Madrid au suspendați. La Universitatea Barcelona, Saragosa, Valen Granada și Laguna, cursuril examenele sunt suspendate p lună. S'au instituit tribunale s ciale cari vor condamna pe s denți.

„Furtună marelui rău a nă lirii jidovilor în România“ 1

de: Ion Curelesc

Sculați-vă Români cu to mari și mici, avuți și săraci opriți furtuna marelui rău al vălirilor jidovești, ce au venit pede asupra noastră, pentru rea țării și a fiilor noștrii: g diți-vă serios la viitorul gene țiilor noastre, național, mo material, că ne vedeți mai pe căzuți în ghiarele vagabondaju jidovesc care ne-a răpit și ne peste averile, comerciul, ind triile, aducându-ne la sapă lemn. Să ne îngrijim de voim ne păstrăm măcar, ce ne-a mas din bunurile strămoși noștrii, pe cari le vedem cu oc răpite ca prin un farmec de licimea jidovească, alungată prin provinciile Poloniei, și c au întrat și intră necontenit țara noastră. Vedeți că am venit adunătorii tuturor prole rilor producători de vagbonzi cari țările vecine i-au gonit, și tră la noi cu „trăistele 'n bă fiindu-le granițele noastre d

---

uă, să i se scoată inima și mațele ce să se arunce, peste umărul stâng scos, pradă vulturilor, de față fiind frații.

La depunerea jurământului noviciul îngenunchiază pe un picior și măestrul îi așează pe pieptul gol un vârf de circlu pe care noviciul îl ține cu mâna stângă. Mâna dreaptă o pune pe două spade încrucișate, sub evanghelia Sf. Ioan. Dupăce a depus jurământul măestrul îl lovește cu ciocanul pe frunte, apoi i să dă șortul de ucenic. ce înseamnă că a devenit franc-mason, din profan.

De obiceiu franc-masonii neagă ceremoniile ce să fac cu ocazia „beuturei de sânge“, dar ea există. Ba mai mult, însăși franc-masonul Merzdorff (scriitor jidan german) o confirmă afirmând: „Această **beutură de sânge, nu de vin, există,** și să **face, de fapt**“. Și sângele stors din degetul cel gros să amestecă cu vin într'un pocal, din care beau apoi **toți confrații din loja respectivă.** Intotdeauna să păstrează din sângele stors o fiolă plină, ce se folosește la ocazia proximă. (Merzdorff în: „Bauhütte“, pag. 137).

Să știe că azi, în afară de franc-masoni și de jidani, **nici canibalii nu mai beau sânge omenesc,** din cauza greaței ce o simt, mulțumindu-se numai cu carnea de om.

Prima „lucrare“ la care participă noul ucenic decurge în mod obișnuit, fără importanță deosebită. Lucrările ar trebui să se facă, potrivit cu catechizarea lor, dela amiazi până la miezul nopții, dar de obiceiu regula aceasta nu mai e în uz. La încheiere măestrul întreabă: „Ce este ceasul?“, la care să răspunde: „Este miezul nopții! Apoi să mai întreabă: „Câți ani aveți?“ Răspuns: „Trei ani“. Ceace înseamnă că ucenicia durează trei ani, — ce însă nu e întotdeauna cazul, precum am arătat deja. Apoi măestrul mai zice: „Având în considerație ceasul și etatea comunicați iubiților noștri confrați, dela miezul nopții și celor dela amiazi, că intenționăm a încheia lucrările și a închide loja, potrivit cu prescrierile obișnuite. După aceste cuvinte o batere cu ciocanul în masă, e semnul închiderei.

Ucenicului i să dă o „Diplomă de Primire“. Reproducem o astfel de diplomă, redactată într'un amestec de limbă latină cu cea franceză, ce aparține de „lojele din Viena“ de rit „scoțian“ (cel mai sever rit), și care a fost găsită la ofțerul austriac baronul Frueth, căzut în anul 1918 pe frontul dela Oituz, (Moldova).

Anul 5668 e după calendarul jidanilor, după calendarul nostru al tuturor creștinilor e anul 1908, iar cuvântul „Tișri“ poate fi considerat ca numele lunei Octombrie.

Ne varietur.

Massonicum. Universum. Comunicatio Austriaca.

▭ Narcissus. Ritus Scotticus A(ncien) e(t) A(ccepté).

(Pajura Austriacă.)

LIBERTAS. AEQUALITAS. FRATERNITAS.

A(la) G(loire du) G(rand) A(rchitecte del') U(nivers).

Omnibus Structoribus Liberis per orbem terrarum dissitis.

Magister Maximns ▭ N. ∴

Discite omnes barone K. Frueth sodalem nostrum Apprenti I° dignitatem et gradum nostrae hierarchiae habere, illum omnibus sodalibus commendamus, ut ad conventus pre sua dignitate admittant. (Ștampila lojei.)

Oriens Vienna 5658 octombre 12, (Tișri).

Grand Maitre Narcissus M ∴ (S. S.)

Gouaitie M ∴ III. Gotfridus M ∴ III.

No. 306 Matricoli.

Spun că poate, întru să știe că anul la jidani nu e totdeauna de 12 luni, ci de 9 lu altădată de 10 luni și de 11 lu și numai tot al 10-lea sau al 12 an odată de 12 luni. Și aceas spre a putea deruta și pe ca aceasta pe creștini asupra plan ilor lor criminale, **după învăț turile din Talmud.**

Bătător la ochi mai e faptul jidanul, baronul, H. Frueth d Viena, și în anul 1918 era tot graul de „ucenic“, așadar o d vadă că ucenicia poate dura mai mult de 3 ani, cum să șt

Putem constata și din ac document că **Franc-masoneria azi în deplină stăpânire a jida lor.**

De notat mai e faptul că în timul timp lojele mari au în cuit cuvintele: „Libertate, Eg tate, Fraternitate, cu cuvinte Salut, Prosperitate, Putere“. F ră îndoială că aceste cuvinte d urmă să potrivesc mai bine pe tru toate hoțiile, mișeliile și fă rădelegile jidanilor față de n creștinii, dacă nu pierdem d

...e pentru dânşii, din zilele ...mitorului Mihail Sturza, care ...ua sutelor de mii câte 8 gal...i de cap. Să păşim dar repe... Români, ocupându-ne cu toţii ...o credinţă tare ce o avem în ...mnezeu şi în sfânta dumnezei... ...sale cruce şi Evanghelie ce ni ...batjocorit şi ni le batjoco... ...acest neam nebotezat şi bles... ...nat de Dumnezeu; şi cari ne ...nouă „goimi". „Goimi" ne zic ...faţă şi noi stăm cu gurile căs...e, când ştim că „goimi" pe ...ba Chaldeilor înseamnă „pă... ...bani" — şi în limba Chidarului ...purcaţi". In aliantele lor de ...mitete secrete de prin toate ...ile pe unde locuesc, au pe ma... ...lor „Messoin Cremieux, şi ...orocul „Monte-Fiori". Aceş... ...trag multe avuţii de prin co... ...ntele lor sub pretext, că ei îi ...r apăra şi îi vor susţine pe lân... Impăraţi, Regi şi Domnitori, ...să fie liberi în toate ale lor a... ...pra creştinilor din România. ...Cremieux şi Monte-Fiori, ...au iritat şi le iritează arogan... ...vagabondajului jidovesc din ...ră, arătându-le că ei au trimis ...risoare domnitorului Români... ...r, adresată în modul următor: — „A venit vremea Măria Ta ...faci actul de legitimă autori... ...te, neamului nostru jidovesc, ...până uricioasele ţesături, urzi... ...în contra jidanilor ce sunt în ...ra Măriei-Voastre, cari sunt cei ...mai priincioşi Măriei-Voastre, **...oniţi pe toţi miniştrii ce nu ţin ...credinţa şi apărarea jidovilor,** ...ăi afară pe toţi aceia ce cutea... ...ă rău asupra liniştei şi odihnei ...eamuului nostru jidovesc, opreş... ...orice sălbăticie luată de aceşti ...şei slujbaşi, aceasta o cerem ...la Măria-Voastră, să bine... ...oiţi a ne da chezăşie de pacea ...liniştea în toată întinderea li... ...ertăţilor traiului jidovilor în ţa... ...a Măriei-Voastre". Această scri... ...oare zic jidanii că s'a ţetit prin ...toate havrele lor făcând mari ...veselii, că sunt triumfători în ...România prin mare lor Messoin ...şi prooroc, căruia îi trimit ei au... ...rul şi argintul furat din România. — Noi suntem vinovaţi fraţi... ...lor, că i-am susţinut şi-i susţinem ...în decadenţa şi paguba ţării spre ...nenorocirea noastră şi a urmaşi... ...lor noştri. Blestemaţile sămânţa, ...să vadă jidanii, că n'au găsit la ...noi ţara ce o caută de 1870 de ...ani. Şi dacă vreun frate de sân... ...ge român, moneda blestemaţilor ...îl va umili, să'l culcăm la pă... ...mânt, ca prin acest exemplu să ...nu mai cuteze şi alţii din confra... ...ţii noştri să ne vândă la tot ce-i ...jidan....

...In Egipt pe timpul patriar...hului Silvestru, ce-şi avea reşe...dinţa în Alexandria, stăpânea E...giptul un Paşă care nu se temea

Ţara mea

Ţara mea, ţară bogată
De jidani eşti despoiată.
De neamul cel parazit
De jidanul împuţit.

Ţara mea mândră 'n răsărit
Jidanii te-au cotropit,
Ca puhoiul bâzelor
Sub ochii partidelor.

Ţara mea, ţară cu munţi
Jidani 'n tine sunt mulţi
Fiind-că 'n tine au găsit
Averi mari de jefuit
Iţig să se 'n bogăţiască
Pe tin să te sărăciască.

Ţara mea ţară iubită
România mare slăvită
De jidani eşti jefuită
De jidanii afurisiţi
Cu partidele 'nfrăţiţi
De neamul cel mai spurcat
Care 'n război te-au trădat
Cari azi în tine
Se simt foarte bine
Căci au şi nouă deputaţi
Cu roata adunaţi,
Cu jidani amestecată:
Cu roata cea românească,

Oh! Ţară mândră sub soare
Cum mai poţi tu oare
Să suporţi şi mai departe
Aceste lifte spurcate?

Ţară scumpă şi bogată
Pe tin altul nu te scapă
De cât Cuza cu alui ceată:
Cu Liga cea creştinească
Dumnezeu să ni-l Trăiască
La mulţi ani cu bine
Ca să te scape pe tine
Din ghiara partidelor
De jaful jidanilor!

Bosioc Giuca
plugar, Duobz

nici se supunea împăratului Constantinopolului. Pe lângă acel paşă se pripăşise un doctor jidan şi prin machinaţiunile linguşirilor cuceritoare, devenise pe lângă Paşă mare şi tare. Simţindu-l jidanii că are aşa mare putere pe lângă paşă au alergat la dânsul în secret, şi l'au rugat zicându-i, că-i vor da o sumă enormă de aur şi argint, de le va face să fie liberi să se adune de pe unde sunt împrăştiaţi în coprinsul Egiptului şi el să le fie ca un Dumnezeu în toate apărările lor. Şi au isbutit jidovii pe lângă acel doctor de au deschis porţile Egiptului şi au intrat ca lăcustele. Şi într'un scurt timp s'au înmulţit mulţime mare de calicime, de cre a intrat şi la noi în ţară; tăbărând pe Sarazzin şi pe creştinii din tot cuprinsul Egiptului, pe cari i-au lăsat în scurt timp la sapă de lemn.

(Urmare în No. viitor).

Teatrul L. A. N. C.

Aşa-i în Rumunia mare!

de: **Ion Ciucurel, plugar**

Scena reprezintă strada unui sat. Pe stradă apare un jidan cu caraghios cu un sac de pene în spate. Pe haine şi pe barbă e tot pene. Jidanul strigă prelung ca de obicei:

— Peinee de vinzare!... peine, peine!... Peine pe bani, peine, peine!...

(Se'nchină către o poartă şi vorbeşte par'că ar fi cunoscut):

— Am onore badi Ione! Acum nu mai sunt Hreşcu, mi-l chiamă Herescu. Fost musai să rumunizăm nume, ca se capet impumuntenire. ...Na ia! aşa-i în Rumunia mare!

Abăr, pheine de vinzare nu aveţi badi Iohn? Pot să fi şi dila ghiscă şi dila ghinsac, abăr dila ghină nu!

Dache nu este mergem mai departe (pleacă).

Pheine de vinzare! Pheine di ghischii şi din ghinsac, pheinii, pheineee!.. (Se opreşte).

(Oftând): — Nu, ia!... Musai se umblăm cu pheine! Ai, vei, tu Berti Hreşcu! Cum di slab noroc avut, ai vei! Mai bine fi ramas în Galiţia cu nume iriş idiş di Herskovitzky, la pflug şi la coşă cum tata thio, dechit se vini la Rumunia cu perciunile tăiate dela zulufe, — chind nu putut fi nici măghar farmacist, dache nu doctore mediţinal.

Ia, abăr aşa-i în Rumunia-mare!

(Se uită la altă uşă şi strigă):

— Peine badi Gheorghii, peine!

— Aşa?... Murit ghisca? — Banii făcut! Dar di ce nu ciupilit...

(Oftează) Ia, ia, main lieber fraind!... Tote colegile mio încheput la universitet din Cernouţi şi încă cu ţaignis fals, abăr ele nu mai umbli cu dirză şi cu pheine. Şi iech cu fertificat di mănură din Kraka-kau, fost lepadat afară di acolo, chind la colegile mele tot unchile mio dat ţertificat.

Varum, nu fi putut fi io doctor, chind pote prinde aşa binii limba romunesc?

Abăr aşa-i în Rumunia-mare!

Ai vei, ce numii frumos Dr. Herescu Berti!

Dar... es macht nichtz!.., del dracului!

Vaiter!... Pheine de vinzare, pheine pe bani.

Abăr vart! totuşi fi fost loc şi pintru mine când 80 la sută iidane la mediţine, — şi la mulţi din ele tot unchile mio dat ţaignis di mătura di ghimnaz dila Krakovia.

...Să nu crede badi Gheorghi ce spune studenţii. Pentru că chind jidanii nu mai fi primit la şcoli mari aşa mulţi cum acum, nu mai fi la Rumunia nici doctore, nici potecarii, nici veterinari. La rumun nu place să tae oamenii morţi ca la jidane. La rumun place să tae pe om viu.

Abăr, student al vostru cere „numerus clausus", şi ei umblă **cu papucii rupte şi dorm 3 pe un** pat. Mai bine se cere dela guvern papuci şi nadragi.

Ce ajutat „numerus clausus" la Bran şi Stan dache nu este la pungă ban, şi ban, să dea cu copil în gimnaz.

Ţeran nu se face domn cu „numerus clausus" iar cu banii facem domni şi pe ţiganii! Aşa-i în Rumunia-mare!

Şi să nu credi badi Gheorghi. ce spune studenţi, că la oraş Bacherești, toate case's jidovești. Abia, abăr, abia!... cu toată sila, dila 4 palate 3 sânt la jidani; iar perlament şi palat regal este curat rumunese. In Bucherești ala mare, abia, abăr abia 40.000 de jidani cu nume iriş idiş.

Şi ata-i mare minciună studenţasche, che toate crâjme sunt în mună la jidani, chind numai 90 la sută sunt a noastru, iar 2 la sută sunt la invalizi şi veduve. cari nici nu pote se serveasche cum si cade.

Aber, aşa-i in Rumunia-mare!

Pene de ghiscă şi dhi ghinsac, peine pheine!... ...Tranca-flanca badi Gheorghii! Vorbii goale di student rumun, ca se îmbate pe ţeran cu soda vaser. Vezi pietru asta dai dumita copil la şcoală, la oraş şi munci avere cu ele, să **ajungă la Galaţa în închisoare ş** în Văcăreşti, pentru politica antisemitică.

Na, ia! Şi încă mai face din ţânţar şi un gros armăsar. Max **Goldştein al nostru a pus din** glumă o bombă la senat, ca să omoare pe ministru care dila întâmplare a ixplodat şi din nebăgare di seamă, a omorit doi senatori şi a zgrăbălat puţin pi un ghinăral. Abăr, bomba fost numai una — zic zou — şi asta mie, chit putut duce singur Goldştein şi pintru asta tirţa-pirţa lucru mic, Maxi nostru chepatat robie şi murit la închisoare di foame, — chind la altă ţară nici nu fi mers să moară acolo.

Abăr, aşa-i Rumunia-mare.

...Ia, ia badi Ghiorghii! Chind fi numerus clausus nepoţi a dumitale more cu zile şi porci dumitale iar more, **che nu mai fi** atunci nici doctor nici veterinare. Abăr es macht nichtz! Jidan tot fi mare negutitor angro şi se încarcă pe automobil, pună chind rumun are de vinzare şi de cumperare.

D-zo aşa lesat, ca voi phaore romun se samene griu şi noi să ixportam; voi să graşe ghisca şi noi se muncăm, — che dache nu fi jidan la ţara rumunească, ce face tu badi Ghiorghii cu griu a thio? — Putrezeşti in pod; boi a thio more di batrin; ţuica thio sacă la vas; pene a thio muncă molii, — şi piele a thio di berbec nu pote vinde, iar tu rămune cu punga golă.

Şi atunci mai vine studenţi şi strigă: „Numerus clausus!"... Marş la Palestina! — Aşai în Romunia-mare!

Peine de vinzare! de ghiscă şi de ghinsac, penine, peinee!...

Inconştienţă ori prostie

In **Timişoara** sunt în total 194 advocaţi, dintre **cari 68 români, 20 germani, 1 sârb, restul maghiari şi jidani.**

In **provincie** trăesc 61 advocaţi, dintre cari **români sunt 20 la număr, germani 13 şi doi sârbi,** restul jidani şi maghiari.

Iară **stagiari** sunt în total pe tot teritoriul judeţului 55 la număr, dintre cari **31 români, 9 germani, restul jidani-maghiari** (aşa dară sucreştenţa elementului românesc este pe deplin asigurată).

In total deci, avem: 119 români, 42 germani, 3 sârbi total 164 faţă de 146 jidani şi maghiari, totuşi evreii şi ungurii conduc Baroul advocaţial din Timişoara, în numele democraţiei sfânte şi inapelabile.

Cum să ne esplicăm această indolenţă a advocaţilor români şi germani supuşi la teroarea şi intoleranţa minorităţii. Vecinic ni se pomeneşte de eliminarea elementului românesc (şvabi abia nici nu afli) la **Lloydul** din Timişoara, care este o citadelă a advocaţilor evrei. Nu avem nimic în contra, până ce Lloydul va judeca procesele comercianţilor jidani, însă protestăm că şi românii să fie supuşi la această judecătorie, unde intelectualii noştri n'au ce căuta. Dar dacă **Camera arbitrală a Lloydului** — în urma situaţiei escepţionale a comerţului — este necesară, deşi elementul românesc nu are nici o ingerinţă asupra instituţiunei, nu înţelegem preponderenţa jidanilor la **Baroul advocaţial,** unde nu au nici majoritatea, nici chemarea de a ne conduce.

Sigur că, şi această situaţie ruşinoasă îşi are tâlcul ei: **neînţelegerile între români, cari nici în faţa intereselor profesionale nu au abandonat veleităţile politice,** preferind pe minoritar, faţă de român, dacă întâmplător era de alt colorit politic. Ca la sclavi!

—=xox=—

vedere scârboasele învăţături din TALMUD, şi dacă le comparăm cu continua progresare a jidanilor pe toate terenurile moral-social-politice, graţie neunirei şi desbinărilor dintre noi, toate bazate pe lăcomie nemărginită şi pe egoism personal.

Traducere în românește:

Franc-Masoneria universală. Organizaţia Austriacă.

Loja Narcissus. Rit scoţian, fost şi acceptat.

Libertate. Egalitate. Fraternitate.

Spre gloria marelui Măestru al Universului.

Marele Măestru al logei Narcissus, comunică tuturor Franc-masonilor depe globalul pământesc că: „Baronul H. Frueth, confratele nostru ocupă gradul I de ucenic în Erarhia noastră, îl recomandăm tuturor confraţilor, spre a putea participa, potrivit cu gradul său, la şedinţe".

Orientul Viena, la 12 Octombrie (Tişri) 5668.

Marele Măestru al Lojei Narcissus (S.S.)

Măestrul Lojei Gouaitie *** III

Măestrul Lojei Gottfried *** III

Orice schimbare e interzisă. Nrul Matricol 306

Obiecţiunea franc-masonilor că jurământul e o simplă formalitate şi că nu trebue luat atâta de tragic e un neadevăr obraznic, şi el e combătut cu purul adevăr de către preotul catolic Chaitoie din Franţa, care ne spune următoarele: „In anul 1867 mă găseam la Paris colectând bani pentru creştinii noştri din Africa centrală, unde eram atașat ca misionar. Pe ziua de 22 Decembrie, seara la ora 10, am fost sculat din somn şi chemat la patul unui muribund, pentru mărturisire şi împărtăşire. Când mă urcam în trăsura închisă ce mă aştepta la poartă, m'am văzut ameninţat cu arme, ochii mi-au fost legaţi şi apoi după o plimbare de un ceas dus într'o casă necunoscută şi aşezat pe un fotoliu mare de piele roşie, văzând după ce mi-au fost deslegaţi ochii o cameră mare, spaţioasă şi foarte luxox mobilată, iar în faţa mea pe un domn mai în etate, cu faţa sănătoasă, cu trăsături fine şi bine îmbrăcat. La surprinderea mea acest domn mi-a declarat **că el este „muribundul", fiind condamnat** de asociaţia discretă, din care face parte, la **moarte,** pentrucă a refuzat să asasineze pe un venerabil prelat bătrân, astfel că după statutele acestei asociaţii discrete, — căreia aparţine de 28 de ani, — e condamnat la moarte. Refuzând la depunerea jurământului **de a nu cere ajutor preoţesc** vreodată în viaţă sau la moarte, asociaţia îi permite **„în mod excepţional"** a să folosi acum în pragul morţii sale de acest ajutor, vroind să dovedească „cavalerism" şi să se asigure de marea sa influenţă în ultimele clipe a vieţei sale. Nenorocitul acesta a mai declarat că va fi asasinat cu o furcă mare de fier, împlîntîndui-se cele două vârfufi defier în vinele principale a grumazilor, provocându-i moarte **în aşa fel ca să se constate o sinucidere, şi că el însăşi cu propria sa mână a asasinat în felul acesta 50 de confraţi cari şi-au călcat jurământul.** Corpul fiind apoi aruncat în apă, cele două mici împunsături dispar, aproape invizibil, astfel să coincide la sinucidere sau accident. Mărturisirea şi împărtăşirea nenorocitului reclamând mai mult timp decât să acordase, confraţii ce supraveghea ascunşi trebuiră să mai acorde 20 de minute. La sfârşit candidatul rugase pe preot să comunice familiei sale, — a cărei nume însă nu l'a spus, — că a murit împăcat cu ceriul. Servindu-se preotului o gustare înainte de plecare, el a refuzat pe motiv că bănuia, cu tot dreptul, **o otrăvire.** Legându-i-se apoi iar ochii a fost scos din casa misterioasă, urcat în trăsura ce aştepta şi dus câţiva kilometri distanţă de Paris, unde fu coborât, deslegat la ochi şi lăsat liber. Mai târziu văzând cadavrul nenorocitului la morgă şi aflând numele, s'a dus la familia sa spre a comunica cele dorite de mort. Din gura familiei, compusă din 5 membrii, a aflat apoi **că nenorocitul era franc-mason.**

Am putea cita sute de asemenea fapte sinistre şi criminale din toate punctele de vedere, dar ele fiind azi destul de bine cunoscute ar însămna să ne pierdem vremea. Fără discuţie, şi îndoială, însă că foarte mulţi citind aceste monstruozităţi să vor întreba cum se poate că ele sunt tolerate într'un stat creştin şi civilzat?

Va urma

Nici un ac dela jidan!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In atenţia vânătorilor

Un ordin pentru protecţia vânatului. Copie după ordinul circular permanent No. 1345 din 20 Decembrie 1928 dat de comandamentul corpului de Jandarmi către brigazi, regimente, companii teritoriale, secţii şi posturi de jandarmi rurali din Ţară. Comandamentul este sesizat de către organele Ministerului de Domenii Direcţiunea Vânătoarei, ca nu toţi Jandarmii dau concursul legal datorit, în scopul aplicării legii de protecţie a vânatului şi regulamentării vânătoarei, publicată în „Monitorul Oficial" No. 167 din 27 Octombrie 1921. Din această cauză, unele categorii de persoane, fără nici un respect al legilor şi dispreţul drepturilor proprietarilor de terenuri, vânează fără a ţine seamă de restricţiunile impuse de lege şi pentru aşi procura prin fraudă un câştig destul de important, pentru economia generală a ţărei. Pentru a se împiedica această stare de lucruri, ordon următoarele: 1. Cu începerea dela primireaa prezentului ordin, Secţiile şi Posturile de Jandarmi vor lua măsuri să verifice pe toţi vânătorii din raza comunei şi pe toţi cei ce posedă sau poartă armă şi anume: a) dacă au permisele legale (permisul de vânătoare pe anul în curs) şi b) permisul de a purta armă. După această verificare, jandarmii sunt obligaţi, ca ori de câte ori întâlnesc vre-o persoană care poartă armă, să i se ceară legitimaţiile de mai sus luând măsuri legale contra actelor găsite în neregulă. 2. Dacă întâlnesc un vânător pe un teren de vânătoare, în afara de permisele dela punctul 1., alineatele a(şi b), să i se ceară şi învoirea proprietarilor terenului unde vânează, conform art. 6 din Legea vânatului. 3. In legătură cu autorităţile comunale să se pună în vedere locuitorilor din comune că în conform..cu art. 33 din Legea Vânatului nu este permis a eşi cu câini liberi la câmp, luând măsuri pentru a da judecăţii pe toţi acei ce contravin acestor dispoziţiuni, spre aşi lua pedeapsa prevăzută de art. 81—82 din aceeaş lege. Pentru toţi pe cari jandarmii îi vor găsi în neregulă să încheie imediat acte de dare în judecată înaintându-le judecătoriei respective şi raportând Companiei No. cu care au fost înaintate. Companiile centralizează rapoartele de la toate posturile şi le comunică lunar Ministerului de Domenii, Direcţiunea Vânătoarei pentru ca aceasta să poată urmări soluţionarea proceselor, cunoscând ca jumătate în amenda aplicată delicvenţilor, se cuvine jandarmilor, care au instrumentat, iar plata acestor sume se face îndată ce sosesc la Minister recepisele de plata amenzii aplicată. Şefii erarhici cu ocazia inspecţiilor se vor asigura de executarea acelor jandarmi, cari se vor desinteresa de aplicarea legei pentru protecţia vânatului şi care în ceea ce priveşte controlul permiselor de port armă, priveşte însăşi Siguranţa publică. Regimentele şi Brigazile odată cu dările de seamă lunare de rezultatele inspecţiilor făcute la subunităţi, vor raporta Comandamentului pe Companii numărul proceselor verbale de contravenţii Legea Vântului. — Comandantul Corpului de Jandarmi General (ss) Constantinescu. — Şef de stat major Colonel (ss) Crassu.

Inspectorul de vânătoare a primit următorul ordin: Ministerul Agriculturii şi Domeniilor Direcţia Vânătoarei No. 20345 din 26 Febr. 1929. Domnule Inspector, Avem onoare a vă înainta în copiet anexat ordinul circular permanent No. 1345 din 20 Decembrie 1928, dat de Comandamentul Corpului de Jandarmi către Brigăzi, Regimente, Companiilor teritoriale, secţiilor şi posturilor de jandarmi rurali, în ceea ce priveşte concursul ce aceste organe trebuie să ne dea pentru aplicarea Legii pentru protecţia Vânatului. In consecinţă, vă rugăm ca dispoziţiunile acestui ordin circular permanent să fie aduse la cunoştinţa tuturor paznicilor de vânătoare spre a urmări în deaproape executarea. Deasemenea veţi binevoi a urmări şi Dv. şi a vă convinge personal de modul cum se execută aceste dispoziţiuni, semnalând Direcţiunei cazurile de neexecutare spre a le comunica Comandamentului.

Director General: Anton Pădureanu ss. Şeful Serviciului, Ion Niţeanu ss. — Dsale dlui Dr. Corneliu Spătariu, inspector de vânătoare al judeţului Timiş.

INFORMATIUNI

DORIM TUTUROR CETITORILOR NOŞTRI SĂRBĂTORI FERICITE.

NECROLOG. Luni seara a încetat din viaţă Emanuil Ungureanu marele luptător naţionalist în Timişoara, în etate de 84 ani. Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată.

Serbările desvelirei monumentului „Eftimie Murgu". Serbările pentru desvelirea monumentului „Eftimie Murgu" vor vea loc irevocabil la 28 Aprilie 1929, la Bozovici. Corurile şi fanfarele cari doresc să participe la serbări pentru emulare, sunt rugate, ca să se anunţe dlui profesor Lighezeanu din Oraviţa. Condiţiunile de transport li se vor comunica din timp.

Deţinătorii de liste de subscripţie sunt rugaţi a restitui listele secretarului comitetului, dl I. Cucu, director.

Deţinătorii de fotogrfii ai marilor fruntaşi bănăţeni dispăruţi, sunt rugaţi a trimite fotografiile respective însoţite de o mică notiţă biografică pe adresa dlui **Mihai Drugărin** directorul liceului „General Dragalina" din Oraviţa, până la 1 Aprilie 1929.

Aceste fotografii vor fi transformate în tablouri şi aşezate în Casa Naţională (Patheonul) din Bozovici. — Comitetul.

Obrăznicie jidovească. Gazeta anarhistă „Virradat" din Arad, la 7 Martie c. scrie: **„Până când mai ţine neomenia guvernului democrat naţional-ţărănesc? Până când se mai încearcă răbdarea muncitorimei revoluţionare? .... pentru aranjarea treburilor din ţară, trebue ca un guvern muncitoresc-ţărănesc să vină la cârmă.** Acest guvern **IL PRETINDE MUNCITORIMEA REVOLUŢIONARĂ,** din Romănia.....

Numai atât le trebue? Noi am crezut, că **măgarului viteaz** dela „Virradat", îi mai lipsesc şi alte lucruri. De exemplu: o mică decoraţie la fund cu 25. De trei ori la zi!

Teatrul L. A. N. C. In numărul de faţă al ziarului nostru publicăm monologul cuzist „Aşa-i în Rumânia mare!" scris de d. Ion Ciucurel, plugar şi primredactor al răspânditului ziar „Cuvântul Satelor".

Acest monolog a fost reprezentat cu mult succes pe scena teatrului orăşenesc din Lugoj în seara de 16 Februarie a. c. de către un diletant din Soşdea.

Indemnăm asociaţiunile de artişti diletanţi de pe sate spre a-l reprezenta cu ocazia petrecerilor Paştilor, fiind potrivit pentru propoganda naţionalistă-integrală contra neamului lui Iuda.

SERBĂRILE DESVELIREI MONUMENTULUI „EFTIMIE MURGU". Serbările pentru desvelirea monumentului „Eftimie Murgu" vor avea loc irevocabil la 28 Aprilie 1929. Corurile şi fanfarele, cori doresc să participe la serbări pentru emulare, sunt rugate ca să se anunţe dlui Nicolae Lighezanu profesor din Oraviţa. Condiţiunile de transport li se vor comunica din timp. Deţinătorii de liste de subscripţie sunt rugaţi a restitui listele secretarului comitetului. Deţinătorii de fotografii a marilor fruntaşi bănăţeni dispăruţi, sunt rugaţi a trimite fotografiile respective însoţite de o mică notiţă biografică pe adresa dlui MIHAI DRUGĂRIN directorul liceului „General Dragalina" la Oraviţa. Aceste fotografii vor fi transformate în tablouri şi aşezate în Casa Naţională (Pantheonul Banatului) din Bozovici.

Concert cu das. Asociaţia de Cor şi fanfară, cu concursul studenţilor universitari din Chesinţ, aranjază un concert cu dans sub conducerea genialului maestru de Cor şi Fanfară, dl Nistor Miclea din Mercina, pe ziua de 1 Aprilie a. c. a II-a zi de sf. Paşti în restaurantul Japonia din Lipova. Onoratul public este învitat cu toată cinstea, de a lua parte la această manifestare poporală.

Programul e bogat în piese de cor mixt, bucăţi de fanfară şi piese de teatru, — şi fiind vorba de un concert dat de ţărani dela sate, — pecum şi spre a se constata uimtorul progres, în timp relativ scurt de trei luni, atât în bucăţi alese naţionale de cor mixt, cât şi în complicate bucăţi muzicale executate atât de precis cu fanfara, — cea mai mare parte propriile compoziţii ale genialului maestru Nistor Miclea, — neobositul nostru trubadur național din Banat — va distra, cred, în chip gentil sufletul publicului participant. — **Ilie Moţiu** paroh-preşedintele asociaţiei.

A apărut „Credinţa, Morala şi Neamul", de Dr. Grigorie Comşa, Episcopul Aradului. Broşura conţine multe cuvântări de mare importanţă religioasă şi de actualitate pentru fiecare cărturar creştin. Preţul Lei 60.— la librăria Diecezană Arad.

Cum va fi timpul? Citim din partea dlui Ing. I. Gavrilescu într'o gazetă din capitală următoarele:

Din dorinţa de a pune la dispoziţia agricultorilor noştri o serie de date precise asupra stării viitoare a timpului din întreaga ţară, cu scopul de a le folosi la orânduirea muncilor agricole, vă fac cunoscut că:

Cu începere de la 26 Februarie în jumătatea de răsărit a Munteniei, în Dobrogea şi în întreaga Transilvanie nu vom mai avea ger. In restul ţării frigul va persista.

Incepând de Duminică 10 Martie curs de 12 zile vom avea un timp variabil. De Duminică 28 Aprilie până la 2 Mai, vom avea timp frumos.

La 3 Mai timpul probabil va fi schimbăcios: în ziua următoare soarele va apare din nou.

Putem afirma cu precizie că producţia grădinăriilor va fi anul acesta îmbelşugată. Sfătuim pe oameni să semene cât mai mult.

Prin săliile justiţiei. Viaţa de toate zilele sileşte pe ziarist, ca să se intereseze de toate evenimentele mai însemnate, luând subt oculată — rând pe rând — instituţiunile Tării, pentru a se convinge de funcţionarea aparatului formidabil al statului. Astfel am pătruns şi în palatul Justiţiei. Şi am stat uluiţi în văzul nemaipomenit al prostiei omeneşti, **când am observat ţărani români, reprezentaţi de advocaţi minoritari, în faţa justiţiei române, — zece ani după unire. Câtă prostie! Aceşti bieţi ţărani şi acuma î-şi închipuie că, trăesc în Ungaria ,unde numai advocaţi unguri şi evrei aveau influenţă la judecătoriile maghiare. Până-când azi, incontestabil, advocatul român dispune de această influenţă firească, totuşi se află proşti şi zăpăciţi, cari se adresează către minoritari. (Este deajuns să ne provocăm la idolatrizarea scârboasă a unor ţărani, lipsiţi de cel mai elementar simţ de realitate, faţă de bătrânul şi neputinciosul Coconu Sulo, care de zeci de ani şi-a bătut joc în modul cel mai revoltător de prostia românului)... Şi în faţa acestei idioţii naţională, am urmărit cu atenţiune atitudinea ţăranilor germani şi maghiari, cari până la ultimul om au fost reprezentaţi de către advocaţii lor,** eşiţi din neamul lor propriu. Deşi aceşti advocaţi nu au nici influenţa colegilor români, nici nu posed limba îndeajuns, ca să desvoalte o activitate mai eficace.

Şi aceasta situaţie ruşinoasă se repetă şi la medici, şi la ingineri cari asemenea sunt boicotaţi de româin, preferind cei proşti şi indolenţi mai mult pe străini, de şi atât advocaţii noştrii, cât şi medicii şi ingnerii sunt mai bine pregătiţi, mai inteligenţi ca minoritarii. Şi totuşi minoritarii, cu o însufleţire impunătoare, sprijinesc pe ai lor, închegând astfel rândurile societăţii proprii, **şi întărind intelectualii minoritari economiceşte, pentru a le da posibilate, ca să se lupte în interesul minorităţii lor.** Pentru ca să fim sinceri, intelectualii duc lupta naţională, nu ţărănimea. Aşa a fost în trecut la noi, aşa este azi la minoritari. Ţăranul a fost numai stâlpul puternic, pe care s'a răzămat toată acţiunea intelectualilor. **Lupta au dat-o însă cărturarii.** Ei au fost persecutaţi, ei au înfundat temniţele maghiare, ei au fost internaţi. **Atunci au fost buni doctorii, profesorii, dascălii şi preoţii,** cari azi sunt de multe ori în mod nedemn batjocoriţi...

Dar să ne reîntoarcem la punctul nostru de observaţie, pentru a constata neajunsurile societăţii contimporane, cristalizându-se în noi convingerea că, pe terenul solidarităţii naţionale trebue să desvoltăm o propagandă mai intensivă. Mai mult: chiar şi un control sever, exercitat de oricine, în primul rând de sătenii noştrii conştienţi, cari se contraleze pe fiecare om în sat: ce face, cu cine lucrează, unde este angajat, pe cine sprijineşte, având o singură deviză:

românul la român să tragă.

Din viaţa satelor noastre

Chesinţ. In legătură cu informaţia publicată de noi, săptămânile trecute, asupra dlui învăţător Oarcea, am primit trei adrese dela intelectualii comunei Chesinţ, cari consună cu informaţiunile ce le-am luat dela autorităţile şcolare şi anume, că dl învăţător Oarcea este în neînţelegere cu câtiva săteni, din cauză că apără cu severitate interesele şcolare. Ca învăţător îşi face datoria şi nu duşmăneşte pe cori- nici fanfara nou înfiinţată. D- Oarcea doreşte să trăiască cea mai bună înţelegere cu sătnii, dându-şi toată silinţa să îveţe copii cu cea mai perfec- conştiozitate, ca mâine, când ceşti copii vor deveni mari, poată lupta pentru existenţă, oameni luminaţi şi de bună credinţă.

In baza informaţiilor de mai sus, dăm această rectificare.

Unip. O delegaţie de săteni s- prezentat la redacţia noastră ne roagă să publicăm, că au înaintat o cerere către Consistor din Caransebeş, în care se cere mutarea preotului ortodox, pe- trucă le cere prea mari taxe înmormântări etc., şi prea rău se poartă cu poporul. O anchetă a venit la faţa locului, în urmărei nu s'a dat nici o sancţiune. Sătenii enervaţi au scos pe preot din Biserică şi au încuiat uşile. Nu'l mai lasă să între în Biserica lor.

Cu multă părere de rău şi ne punem aceste rânduri pe hârtie.

De când a întrat politica în Biserică, de atunci Sfântul Duh a părăsit-o.

Creştini şi preoţi, opriţi-vă! Nu distruge cea mai falnică moştenire dela strămoşii noştri: Biserica românească.

Satchinez. In ziua de Vineri, 15 l. c. s'a prezentat în sat un domn ajutor sanitar-veterinar din Vinga, care şi-a permis o glumă foarte proastă. Acest ajutor veterinar — nu ştim ce calificaţie va fi având — a otrăvit ziua, în mijlocul satului câinii sătenilor Adrian Casapu, Toma Crăciunescu, Kloss F., etc., — dându-le carne otrăvită cu strychnină. Câinii au murit pe loc.

Acest sport al dlui din Vinga este o flagrantă călcare a legii în vigoare, fiindcă respectivul nu are dreptul de a otrăvi în mijlocul comunei şi nu-şi dă seama de efectul otrăvii groaznice, ce este strychnina.

Otrăvirile câinilor vagabonzi se pot face, pe câmp, în afară de sat, în interesul vânatului şi cu autorizaţia primmedicului judeţean, dar fără această autorizaţie, veterinarii ajutori nu au dreptul de a folosi otrava pentru plăcerile lor personale.

Rugăm oficiul Sanitar Judeţean să ancheteze urgent acest caz şi să dreseze cuvenitele acte de dare în judecată a veterinarului-ajutor din Vinga.

Azi-mâine îi va trăzni prin cap cutărui ajutor veterinar să ne otrăvească şi fântânele dintr'o ţarină, că — vezi drace, sanitarul ar fi văzut vre-o broască în ele?

Veterinarii nu au ce manipula la cu strychnină, deci nu putem înţelege, cum a ajuns această otravă în mâna „ajutorului"-veterinar din Vinga.

Doar nu trăim în Afica?

CINEMA:
CETATE: 25 şi 26 Martie — APOLLO: 27 şi 28 Martie
CONCORDIA: 1 Aprilie
CHAMPAGNER
Cariera vertigiuoasă a unei fete sărace. Cum ajunge dansatoare vestită şi serbătorită?
Regia: GEZA V. BOLVÄRY.
Lux orbitor! Montare grandioasă!
Prod.: Sascha. Monopol: Dorian-film, Bucureşti.
In rolurile principale:
BETTY BELFOUR, VIVIAN GIBSON, JACK TREVOR

BCU Cluj / Central University Library Cluj

INFOKMATIUNI

Dela spitalul militar Timşoara. nform Deciziei Ministeriale în oare, este îngăduit şi persoa- lor civile a se trata în clinicile laboratoriile militare. In acest op. Spitalul Militar Timişoara etate) a deschis pentru fre- entare şi folosire a marelui pu- ic, pe lângă instalaţia de meca- terapie şi Laboratorul de Fi- terapie înzestrat cu raze X öntgen), curent de înaltă fre- enţă, diatermie, solenoizi, cu- nţi galvanici, faradici, lampă quarz (ultraviolete), băi de lu- nă, băi de aer cald, ionizare, c. Diagnostichează şi tratează condiţiuni avantajoase toate aladiile ce intră în acest dome- u. Serviciul de Fiziterapie este schis zilnic între orele 3—7 p. pentru tratament, iar dimi- aţa pentru diagnostic.

Un jidan care îşi bate joc de nba românească. In Timişoara istă o asociaţie a proprietari- de maşini, unde sunt grupaţi roape toţi proprietarii de ma- ni (tractoare maşini de treerat alte maşini pentru agricultură) n judeţul Timiş-Torontal. Ca esedinte al acestei asociaţii a st şi este d-l Constantin Jicu omân) proprietar de maşini din imişoara. Iar ca secretar este a- s sau numit (?) un oarecare ji- an Emil N. Fischer. Această a- ociaţie ca să poată menţine le- ături mai strânse între membrii editează un ziar bilunar Technica Română“ care apare trei limbi (Română, germană maghiară). Jidanul Fischer s'a ndit că pe lângă meseria de cretar nu ar fi rău dacă ar face gazetărie românească. Deci a- st ziar este redactat în trei nbi de acest jidan, şi el profită ocazie ca să-şi bată joc de nba românească, scriind par- a românească într'un mod bat- coros. La început credeam că nt greşeli de tipar, dar cetind ai departe se vede că aceasta e greşală de tipar, ci o bat- coră grosolană la adresa limbei astre românesti. In No. 2 din Februarie 1929 cetim următoa- le cuvinte: **Apară 2 ori lunar. azeta Industrială**... sătenilor de **teritoriului** judeţului T. T. D-l refect n'a putut satisface în estei cereri.... şi **al spre a scoa-** din vigoare.

In felul acesta este scrisă în- eaga gazetă partea românea- . Cetim mai la vale la rubrica tiri“.

...Din partea asociaţi noastre nii Constantin Jicu şi Emil scher **secretar.** Oare de ce n'a ris şi la d-l **Jicu preşedinte?** oi întrebăm pe d-l C. Jicu pre- dinte al acestei asociaţii, câţi dani sunt membrii în această ociaţie că a fost nevoie a alege secretar un jidan? Oare ce ce d-l Jicu la felul cum apare zeta asociaţiei redactată pen- u români? Făcut-a apel la vre- român ca să scrie partea ro- ânească, românește? Te pome- şti peste câtva timp ca şi titlul fi schimbat în „Technica ji- ovească“.

Dorim ca la apariţia proximu- i număr să nu mai figureze pe pul ziarului **Redactor respon- bil Emil N. Fischer.** Ci numele ui gazetar de meserie şi român e jidovit.

Ad-Median.

Convocare. Onor. doamnele şi omnii membrii ai comitetelor ocietăţilor: Invalizii de război, crotirea Orfanilor din război şi ăduvele Eroilor din război, — recum şi ori ce persoană care e interesează de asistenţa victi- elor din război şi urmaşii celor izuţi în război, sunt rugaţi a a parte la adunarea generală re va avea loc Joi 28 Martie 29 ora 17 (5. p. m.) în sala pre- cturei de Judeţ Piaţa Unirii.

omitetul de A. S. şi I. O. V.

O nouă societate creştină. La Arad, acum 6 luni s'a înfiinţat societatea „Infrăţirea“ sub prezi- diul P. S. S. Grigore, Episcopul Ardului. Această societate cu- prinde o seamă de intelectuali, cari muncesc pe teren naţional şi cultural. Se ţin conferinţe pentru muncitori pentru a-i feri de in- fluinţa demagogiei internaţonale jidoveşti.

Analele Banatului. Au apărut „Analele Banatului“ No. 1, bule- tinul Muzeului Timişoara. Pentru această lucrare d-l director Dr. Ioachim Miloia, merită toată lau- da.

Incă un „ghişeft'. In gazeta „Steaua noastră“ din New-York, sub direcţia „românului“ Axe- rod, aflăm următoarea reclamă: **„Lipitori din patria veche.** E cu- noscut ca cel mai bun leac pen- tru cei cari au sânge vătămat sunt lipitorile. Acestea se trimit împachetate în pământ etc. O duzină costă 5 dolari (840 Lei).

O, fericită Românie! Când şi lipitorile tale se vind cu 840 Lei duzina, — cât vor costa politi- cianii tăi, pe chilogram? O, fe- ricită lipitoare din Ţara Româ- nească!

P. S. S. Grigore, Episcopul A- radului a stat trei zile în oraşul nostru. Duminecă a luat parte la concertul d-lui Drăgoi, unde a ţi- nut o frumoasă cuvântare. Luni a avut o consfătuire cu un grup de intelectuali, la Primăria ora- şului, asupra problemei natalită- ţii şi asupra măsurilor ce ar fi de luat pentru a opri mortalitatea copiilor.

La această consfătuire au luat parte d-nii: Dr. Ionescu, subpre- fectul judeţului, Victor Ungor Lugoj, Emil Grădinaru consilier cultural, Dr. Grigorovici şi C. Popa din Arad, Dr. Rudneanu, primmedic judeţean, Dr. G. Cră- ciun, Dr. Radu şi Dr. Cucu din Arad, Dr. Nemoianu, directorul spitalului de copii, Dr. Bontilă, Dr. Todan şi alţii a căror nume ne scapă.

D-l Dr. Nemoianu, a expus, că problema ocrotirei copiilor, este o importantă problemă de stat şi statul este obligat a întreprinde toate măsurile pentru ocrotirea lor. Iniţiativa particulară, fără sprijinul statului, nu poate da re- zultatul dorit.

P. S. Grigore a apelat la con- cursul autorităţilor pentru rezol- varea acestei probleme.

Este lăudabilă intenţia nobilă a Prea Sfinţitului nostru Episcop şi dovedeşte un adânc patriotism şi o perfectă pricepere a nevoilor naţionale.

Dar rezolvarea ei, — credem noi, — nu va fi posibilă, până când elementul românesc din Ba- nat, nu va fi ridicat la o mai ma- re bună stare materială şi până când ţăranul român bănăţean nu va vedea, că copii lui au po- sibilitatea de a trăi în condiţii o- **meneşti în toate ramurile de ac-** tivitate cetăţenească.

Până când românul nu va fi reprezentat în număr proporţio- nal în industrie, comerţ etc., şi până când meseriaşii şi comer- cianţii români nu vor fi ocrotiţi prin legi speciale până atunci nu se poate vorbi de un progres e- conomic, deci nici despre o în- mulţire a populaţiei.

Este adevărat, că plugarii bă- năţeni bogaţi nu au copii, când chiar ei ar putea mai bine contri- bui la această operă naţională şi aici intervenţia P. S. S. este bine- venită. Dorim să aibe rezultatul aşteptat.

Dar câţi plugari bogaţi avem? Foarte puţini, în raport cu şva- bii.

Cei săraci cu ce să-şi crească copii? Şi ce să facă din ei?! Mă- turători de stradă sau servitori?

Aceasta nu le poate fi un ideal spre care să fie mânaţi şi îndem- naţi.

Desfinţaţi specula, luxul şi pa- timele urâte şi înmulţiţi izvoare- le de câştig ale plugarilor ro- mâni şi suntem siguri, că proble- ma de faţă se rezolvă de sine.

Ridicaţi plugarul nostru la demnitatea de om, prin cultură şi organizaţii religioase; interzi- ceţi preoţilor să facă politică de partid; apropiaţi poporul de al- tarul Domnului, dela care, din vina clerului, s'a îndepărtat, — şi întregul popor bănăţean va fi un trup şi un suflet, în jurul Părin- telui său sufletesc. Atunci Prea Sfinţite, Vei fi păstor mândru şi iubit. Atunci vei avea o enormă turmă de credincioşi, şi nu nu- mai o mână de preoţi liberali, — cum spre durerea noastră, este astăzi cazul.

Sfătuim pe ţăranii noştri să se apropie de Altar, cu încredere în Mântuitorul, care mii de ani ne-a menţinut ca neam, în mijlocul celor mai selbatice năvăliri de barbari şi să primească cu inimă curată, sfaturile înalţilor noştri clerici, cari numai binele le do- resc.

Ţăranii bogaţi să asculte sfa- turile date şi să-şi fac datoria fa- ţă de patrie şi neam.

Moaşele şi medicii, cari ucid vieţi omeneşti, în pântecul ma- mei lor, să fie daţi pe mâna Jus- tiţiei şi aspru pedepsiţi.

Societatea de vânătoare „Fa- zanul“, din Timişoara convoacă pe membrii săi în adunarea ge- nerală extraordinară pe ziua de 7 Aprilie ora 10, în sala Primări- ei. La ordinea zilei: modificarea statutelor şi alegerea comitetu- lui. Intrucât la ziua de mai sus nu s'ar întruni membrii în nu- mărul cerut de statut, adunarea se amână pe ziua de 14 Aprilie, la locul şi ora de mai sus, când se va ţinea cu ori ce număr de membri prezenţi.

Cum sunt şantajaţi ţăranii. Urmărim cu atenţiune riportul economic al ziarelor minoritare, mai cu seamă referitor la agricul- tura Ţării, şi prindem unele apu- cături foarte ciudate. Astfel zia- rul Temesvarer Zeitung de vre-o 10 zile **constant muşamalizează preţul adevărat al grâului, cu** scopul vădit de a induce în eroa- re pe agricultori, **în interesul** samsarilor. Pe când d. e. ziarul partidului german: **Banater Deut- sche Zeitung** publică preţul ade- vărat al **grâului,** cotat pe piaţa Timişoarei cu **830—835** Lei maja metică, Temesvarer Zeitung, ca- re este un ziar f. bine orientat, **nu cunoaşte decât preţul de 800 Lei.** Evident că, acest ziar străin nu din nebăgae de seamă face a- ceastă eroare, ci cu tendinţa vă- dită de a zăpăci pe vinzătorii în interesul **comercianţilor de grâne şi a morilor cartelate.** De altcum şi ziarul Cuvântul Satelor trebue să-i facem reprosul superficiali- tăţii, văzând că, în numărul ul- tim publică preţul ridicol de 775 Lei m. m. Mai multă băgare de seamă, când este vorba de inte- resele economice ale ţărănimei noastre, luând exemplu dela zia- rul minoritar Temesvarer Zei- tung, care cu atâta îndârjire apă- ră interesele comercianţilor e- vrei.

Coresp.

PUBLICAŢIE.

Comitetul de conzori, direcţiu- nea şi icorpul funcţionarilor In- stit. de credit şi economii „Albi- na“, Sibiu, sucursala Timişoara cu adânc regret anunţă încetaera din viaţă a primului şi valorosu- lui lor Preşedinte

EMANUIL UNGUREANU.

Memoria i-o păstrăm cu pie- tate.

Timişoara, la 25 Martie 1929.

Din viaţa satelor noastre

Berecuţa. De când a trecut a- ceastă comună la notariatul Bir- da, notarul comunal Wirt, fost exportator de vie, a aflat de bi- ne să destitue din postul de se- cretar comunal, pe dl Todor Cer- cega, care de trei ani funcţionea- ză în acest post, îndeplinindu-şi datoria cu conştiozitate. Notarul Wirt vrea să facă „economii“ bu- getare în folosul subnotarului Hilber.

Va se zică, românul trebue să părăsească slujba, în favoarea u- nui Hilber.

Rugăm pe d-l prefect al jude- ţului să binevoiască a ancheta a- cest interesant caz de „romani- zare“, a administraţiei judeţene.

Racoviţa. In Februarie 1928, învăţătorul Simion Idvorean, a adus pe seama corului, suma de 2000 Lei, dela un „mare ortodox“ pentru a angaja pe un măestru de cor din altă comună. A fost adus un conducător de cor din comuna Ictar, care a instruat 2 luni.

In acest interval, vechiul cor, existând din 1912, a fost despăr- ţit în două, formându-se un al doilea cor.

Sătenii întreabă, cine este „ma- rele ortodox“, din Timişoara, care a donat 2000 lei pentru a se produce spargerea corului. Se pune această întrebare, fiindcă d-l învăţător nu vrea să spună, dela cine a primit suma de 2000 Lei, acum un an.

Mănăştiur. Zilele trecute s'a descoperit o sinucidere în urmă- toarele împrejurări: La o moşie apropiată a fost angajat de ser- vitor băiatul Carol Dezsan, în e- tate de 14 ani. Dimineaţa, când stăpânul a întrat în grajd spre a controla cum se hrănesc vitele, a aflat pe nenorocitul tiner spân- zurat de o grindă. Sinuciderea s'a produs seara şi nu a fost desco- perită până în zori, când cada- vrul înţepenit a fost eliberat din streang. Cauza sinuciderii este necunoscută. Parchetul a autori- zat înmormântarea băiatului.

Moşniţa. Terenul de vânătoare s'a arendat prin licitaţie publică şi s'a obţinut pentru 5000 jughe- re, o arendă de 43.100 Lei. Aren- daş este societatea „Hubertus“ din Timişoara. Până în ziua de astăzi, încă nu s'a pomenit o a- rendă atât de mare pentru un te- ren de vânătoare din Banat.

Cine-a îndrăgit străinii
Mânca-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia,
Şi neamul nemernicia!

M EMINESCU.

ECONOMICE

Trăiţi cu curăţenie şi cu cruţare

Gospodarul muncitor şi cum- pătat are totul în casă şi nu duce lipsă de nimica. Imbrăcămintea lui e sănătoasă şi îngrijită, casa lui e casă şi masa lui e masă. Grajdiul, vitele, şurile, hambare- le, pivniţa, totul e în cea mai bu- nă stare şi rânduială, că îţi face plăcere să te uiţi într'o gospodă- rie bine alcătuită şi unde gospo- darul e cruţător şi harnic.

Cu părere de rău însă nu e peste peste tot aşa. Sunt unele gospodării, unde nu aflii nici un lucru la locul lui, unde e mai mul- tă risipă decât cruţare, mai mul- tă desordine decât rânduială şi unde întreaga gospodărie merge de-a'ndoaselea. Rânduiala şi cru- ţarea în ale casei trebue să în- ceapă mai întâi dela gospodină, căci gospodarul poate fi cât de cruţător şi cât de agonisitor, da- că gospodina e o slabă gospodi- nă, dacă e risipitoare, totul e ză- darnic.

Să vorbim de îmbrăcăminte. O pereche de ghete, fie ele cât de modeste, dacă nu sunt îngri- jite cum trebue, nu ţin, se rup înainte de vreme, şi trebue să cumperi altele noui, n loc să dai banii pentru alte lucruri în gos- podărie şi în loc să faci un pas înainte, faci un pas îndărăt. Treaba merge cam aşa: gospodi- na are nevoe de ghete — nu ghe- te solide lucrate la cismar, ci din prăvălie, ghete de cutie, căci a- colo e servită mai galant şi ghe- ţele sunt mai drăguţe şi de mo- dă. Natural că vor fi cu un nu- măr mai mic, căci piciorul sănă- tos şi mare trebue să capete o formă elegantă, mai micuţă şi dacă strânge gheata puţin nu fa- ce deocamdată nimica. Aşa. — Şi gospodina îmbracă ghetele noui de câteva ori, călcâiele se scălciază, se strâmbă, vârfurile se îndoiesc în sus, căputele iasă în afară, piciorul capătă bătă- turi, se umflă... dureri... ameţeli de cap..., nevoe mare. Se aruncă în colţ sub laiţă, unde stau pli- ne de noroi şi de praf (aşa cum merită), se usucă, devin şi mai mici, până când nu le mai poate îmbrăca de loc. A curăţi ghete- le cum se cere, a le unge la timp, ca să nu crape pielea şi să nu se unse tare, nu se pomeneşte. Du- pă două trei luni desigur că tre- bue alte ghete, tot dela prăvălie, luate pe datorie şi să nu ştie băr- batul.

Dară nu numai gheata sănă- toasă dela cismar nu place unor gospodine, ci şi ciorapul de lână nu se mai împleteşte în casă. A- cuma e la modă ciorapul de pră- văliе, subţire, slab, scump, ciorap care nu îmbracă piciorul, ci îl desgoleşte, nu ţine cald iarna, ci degeră picioarele. Rar de tot în- tâlneşti o bunică, care toarce lâ- nă în furcă şi împleteşte ciorapi gospodăreşti, călduroşi şi trai- nici. Aşa e greu de trăit şi când îţi intră moda în cap, îţi cade urât să împleteşti ciorapi, sau să porţi ghete dela cismar. Şi cu ce- lelalte lucruri de îmbrăcăminte nu stă altfel. Când intri în casa unor gospodaraşi de togmă mai nouă, numai ce vezi colo arunca- tă o bondiţă., un tulpan, o ca- trinţă, dincolo, pe jos nişte bâr- neţe, o pereche de berneveci, o opincă sub laiţă şi alta în tindă, o lingură în blidar şi trei sub masă, le linge mâţul şi umblă prin toate, ca şi când ar fi el stă- pân. Muştele bâzăie prin oale ca'ntr'un ştiubei, pe jos nemătu- rat de câteva zile, ferestile ne- şterse, cofa murdară că nu-ţi vi- ne a bea apă, măcar să mori de sete şi câte altele, ce nu se pot scrie. O gospodină harnică află loc în căsuţa ei, fie cât de mică şi-şi aşează fiecare lucru la locul cuvenit, totul e în rânduială, spă- lat, grijit, şters, măturat şi cu- rat. Ca să ţii rânduială în casa ta, nu e nevoe nici de multă pri- cepere şi nici de avere mare, ci numai de puţin simţ gospodăresc şi de puţină silinţă.

Când în casa omului nu-i rân- duială, apoi se ştie că în întrea- ga lui gospodărie lucrurile merg rău şi pe dos. Dacă în casă nu se mătură, în grajd se îneacă vitele în gunoi şi murdărie. Ce să faci, moda şi politica nu-i lasă omu- lui timp deajuns ca să îngrijeas- că de vite aşa cum se cere.

O vacă leapădă, alta stârpeşte, calul cărlig de foame, de perie şi cersală nu ştie, apa şi hrana nu se dau la timp, totul merge prost. Dăunăzi unui astfel de gospodar îi piere calul. Numai decât îşi cumpără altul în datorie. Bun, frumos, căci are gust bun. Să fi văzut ce s'a ales din bietul cal după 7-8 luni. Hi câne la deal, şi vişta piele la vale, de au rămas într'adevăr numai pielea şi oase- le de el, jupit la piept şi la coas- te, căţi era mai mai mare mila de bietul animal. La urmă, când a văzut că dobitocul său vrea să

BCU Cluj / Central University Library Cluj

piară, l'a vândut în pagubă numai cu două mii de lei, deşi l'a costat opt mii lei. De unde apoi vine sărăcia, alte împrumuturi dela bancă, sechestrare şi aşa e silit bietul om să-şi vândă bucăţica lui de pământ şi căsuţa ce a moştenit-o, rămânând pe drumuri. Cine-i vinovatul? Ba ţara, ba guvernul, ba Vintilă, ba ministrul cu prefectul, primarul cu străjerul, soacra şi cu socrul... şi la urmă vede şi omul nostru că, dacă nu munceşte cu rânduiala şi cu cruţare, totul e zădarnic.

Apoi mai cunosc şi alţi gospodari, buni şi de treabă, gospodari ce ţin 30—40 de vite mari, bine îngrijite aşa după cum înţeleg ei, dară din întreaga lor gospodărie nu rezultă decât prea puţin folos. Iată de ce: Greul gospodăriei îl poartă numai gospodaru şi cu gospodina lui, n'au servitori, totul merge ca'n vremuri de demult, cu multă istravă şi fără rânduială, bieţii oameni muncesc din noapte în noapte, de nu le mai ticneşte nici ceea ce au, nu mai ştiu de lume, de biserică şi n'au nici o zi bună. Sunt de pildă gospodari ce au 30 vaci şi 4—5 perechi de boi. Viţeii sug la vaci până ce aceste stârpesc, boii nu ştiu de jug, caii nu ştiu de ham, laptele se dă la porci, — destul că averea e mare, dară folos puţin. Cu rânduială mai bună ar putea trăi din o asemenea gospodărie 10—15 omeni, făcând chiar economii frumoase. Acolo se pierd zilnic sute de kg. de lapte şi dacă întrebi de ce nu vând prisosul lor, aceşti gospodari bogătaşi răspund cam cu supărare — că cine să ducă laptele din vârful muntelui tocmai la târg şi mai pe scurt, cui îi trebue lapte să muncească ca ei. Asemenea gospodari închid izvoarele producţiunii în neştiinţa lor, căci nu ştiu ce fac şi îngroapă talanţii, întocmai ca fiul cel rău din evanghelie.

Cinstiţi gospodari, rânduiala şi cruţarea în gospodărie este cheia binelui şi a progresului. Munciţi deci cu rânduială, fiţi cruţători şi largi la suflet, pentru ca din produsul muncii voastre să fie belşug peste tot.

Niculai Paşcovici
„Progresul" Cernăuţi.

Primăria Municipiului Timişoara

No. III. 10219.

PUBLICAŢIUNE DE LICITAŢIE.

Primăria Municipiului Timişoara necesită, pentru Uzina electrică com., sârmă de aramă neizolată conform specificaţiei din caetul de sarcini, ce se poate vedea la Direcţiunea Uzinei electrice.

Pntru procurarea acestei sârme se publică a doua licitaţie pe data de 27 Aprilie 1929 ora 10 a. m. în biroul Serv. economic com. Primăria etaj I. No. 40 unde se vor înainta şi ofertele timbrate, semnate, sigilate şi provăzute cu garanţie de 10% în numerar sau efecte de stat asupra sumei oferite.

La licitaţie se admit numai fabricanţi, intermediarii sunt escluşi.

Timişoara, la 12 Martie 1929.

Primăria Municipiului Timişoara.

Primăria Municipiului Timişoara

No. III. 8190.

PUBLICAŢIUNE DE LICITAŢIE.

Primăria Municipiului Timişoara, necesită pentru Horticultura comunală un autocamion deschis cu 2½—3 tone capacitate de încărcare.

Autoşasiul se va procura prin licitaţie publică, ce va avea loc la 29 Aprilie 1929 ora 10 a. m. în biroul Serviciului economic (Primăria etaj I. uşa 40).

Ofertanţii vor prezenta la această dată ofertele timbrate, semnate, închise, sigilate şi provăzute cu o garanţie de 6% în numerar sau efecte de stat asupra sumei oferite.

Condiţiunile de licitaţie cum şi caetul de sarcini se pot vedea zilnic în orele oficiale.

Timişoara, la 5 Martie 1929.

Primăria Municipiului Timişoara.

No. 1128/1929.

AVIZ.

Pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construire a şcoalei primare rurale din comuna Tormac (Végvár) în ziua de 15 Aprilie 1929 ora 11 a. m. se ţine licitaţie publică la Primăria comunală Tormac, conform publicaţiunii inserate în Monitorul judeţului Timiş-Torontal.

Comitetul şcolar judeţean.

Primăria Municipiului Timişoara

No. III. 10158.

PUBLICAŢIUNE DE LICITAŢIE.

Primăria Municipiului Timişoaar dă în întreprindere reconstrurea şi repararea carosabilelor şi trotuarelor din asfalte de pe teritoriul oraşului.

Darea în întreprindere se va face prin licitaţie publică, ce va avea loc la 7 Maiu 929 ora 10 a. m. în biroul serv. economic Primăria Camera 40.

Ofertanţii vor înainta ofertele semnate, închise, sigilate şi provăzute cu o garanţie de 6% în numerar sau în efecte de stat asupra sumei oferite.

Caetul de sarcini cum şi condiţiunile de licitaţie se pot vedea zilnic în orele oficiale la serv. technic com., unde se pot primi şi formularele de oferte.

Timişoara, la 12 Martie 1929.

Primăria Municipiului Timşoara.

Prefectura judeţului Timiş-T

No. 8639—1929.

PUBLICAŢIUNE DE LICITAŢIE.

Se aduce la cunoştinţă ge rală vă în ziua de 8 Aprilie l ora 11 a. m. se va ţine licit publică cu termin scurt de 15 le pentru cantitatea de 560 m piatră spartă ce se necesită impietruirea şoselelor judeţe

a) Nânnicolaul-mare—Reren mare între klm. 18—20.

Licitaţia se va ţinea în bi serviciului economic al Prefe rei judeţului Timiş-Torontal I uşa No. 61) în conformitate dispoziţiunile art. 72—83 din gea contabilităţii publice.

D-nii concurenţi vor dep odată cu ofertele lor făcute formulare eliberate de Prefe ra jud. timbrate conform le şi o garanţie de 4% asupra mei oferite, în numerar sau fecte garantate de stat, care ranţă la încheierea contract se va complecta la 6%.

Pe plicul închis şi sigilat ofertei se va semnala:

a) Numele şi sediul ofert tului.

b) Sectorul de şoseaua jud. care se referă oferta.

Se va depune şi un eşantil a pietrei sparte provăzut de giliul ofertantului.

Oferte în valută forte în ziate sau date prin telegramă supraoferte nu se admit.

Valoarea lucrărilor de pe viz este de lei 500.000.

Devizul, caetul de sarcini pot vedea, formulare de ofe şi informaţiuni se pot obţine zilele de lucru dela servic economic al judeţului (etaj No. 61). (7

Timişoara, la 18 Martie 19

Prefect, **Dr. Ionescu.**

Şeful serviciului, **Bobei**

Programele Cinematografelor Com.
pe zilele de 27 Martie — 3 Aprilie 1929

CINEMA CETATE: CINEMA FABRICA: CINEMA MAHALA:

27 Martie (Miercuri)
TOM MIX IN GROTĂ CHAMPAGNER

27—30 Martie (Joi, Vineri şi Sâmbătă)
RÉLACHE

31 Martie (Duminecă)
TOM MIX IN GROTĂ CHAMPAGNER HAROLD EROU

1 Aprilie (Luni)
HAROLD EROU TOM MIX IN GROTĂ CHAMPAGNER

2 Aprilie (Marţi)
FEMEIA TORTURATĂ HAROLD EROU TOM MIX IN GROTĂ

3 Aprilie (Miercuri)
CAZACII HAROLD EROU

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Casa de Credit a Agricultorilor din Judeţul Timiş-Torontal" S. A. Timişoara, I, Str. Gheorghe Coşbuc

CONVOCARE

Domnii acţionari ai **Cassei de Credit a Agricultorilor din judeţul Timiş-Torontal,** sunt convocaţi la

Adunarea Generală Ordinară

în ziua de **Sâmbătă, 30 Martie 1929, ora 10 a. m.**

în localul Băncii, Timişoara, I, Strada Gheorghe Coşbuc No. 2.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă a Consiliului de Adm-ţie şi raportul Censorilor pe anul 1928.
2. Aprobarea Bilanţului şi Contul Profit şi Pierdere pe acelaş an.
3. Descărcarea Consiliului de Administraţie şi a Censorilor pentru gestiunea anului 1928.
4. Alegerea a 3 membrii în Consiliul de Administraţie.
5. Alegerea a 5 cenzori suplenţi.

Dacă în ziua de 30 Martie 1929 acţionarii nu se vor întruni în numărul prevăzut în statute, adunarea se va mâna pentru ziua de 6 Aprilie 1929, la aceiaşi oră acelaş local, când se va lucra cu ori care va fi partea de capital reprezentat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢ

Bilanţ General
pro 31 Decembrie 1928

Activ		Pasiv	
Cassa în numerar	120 598 94	Capital de acţiuni	1,500.000 —
Depuneri la bănci	53.415 —	Fond de rezervă	28.000 —
Efecte scontate	5,290.852 —	Cassa de pensiuni a funcţionarilor	8.113 —
Conturi curente debitoare	3,719 302 34	Depuneri spre fructificare	1,315 043 4
Efecte proprii	175.000 —	Efecte reescontate	3,156.400 —
Participaţie la intreprinderi	100.000 —	Creditul Rural cont-curent	3,179.009 —
Mobilier după amortizare	105.000 —	Conturi curente creditoare	15.979 —
		Diverse conturi creditoare	54.233 5
		Dividend nereclamat	73.645 3
		Dobânzi cuvenite anului 1929	21.985 —
		BENEFICIUL NET 1928	175.760 —
	9,564.168 28		9,564.168 2

Contul de ordine

Garanţii statutare	255 000 —	Depunători de garanţii	255.000
Ipoteci în garanţii	1,015.500 —	Depunători de ipoteci în garanţii	1,015.500
Efecte în cont-curent	2,576.282 —	Depunători de efecte în cont-curent	2,576.282
Debitori pentru giruri	620.000 —	Giruri	620.000
	4,466.782 —		4,466 782

Contul Profit şi Pierdere pro 31 Decembrie 1929

Debit		Credit	
Dobânzi plătite la depuneri rescontate şi conturi curente	800.570 4	Report din anul 1927	916
Cheltueli de administraţie, salare şi impozite	578.907 62	Diferite dobânzi şi com. incasate	1,483.074
Amortizare din mobilier	12.661 —	Diverse beneficii	83.908
BENEFICIUL NET 1928	175.760 —		
	1,567.899 03		1,567.899

Preşedinte: **Dr. P. Obădeanu.** Timişoara, la 31 Decembrie 1928. Pentru contabilitate: **Traian I. Marcu,** diector, exp. conta

Verificat şi găsit în concordanţă cu registrele de contabilitate. CENSORII:

Dr. Octavian Crâşmariu **Nicolae Spiridon** **Cusman Andraş** **Nicolae Giulan**

Institutul de Arte Grafice „CARTEA ROMANEASCA" Sucursala Timişoara, Piaţa Tepeş-Vodă 2. — Telefon: 1200.